

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
FACULTY OF ECONOMICS

4. СОЦИЈАЛНО И ПОРОДИЧНО ПРЕДУЗЕТНИШТВО

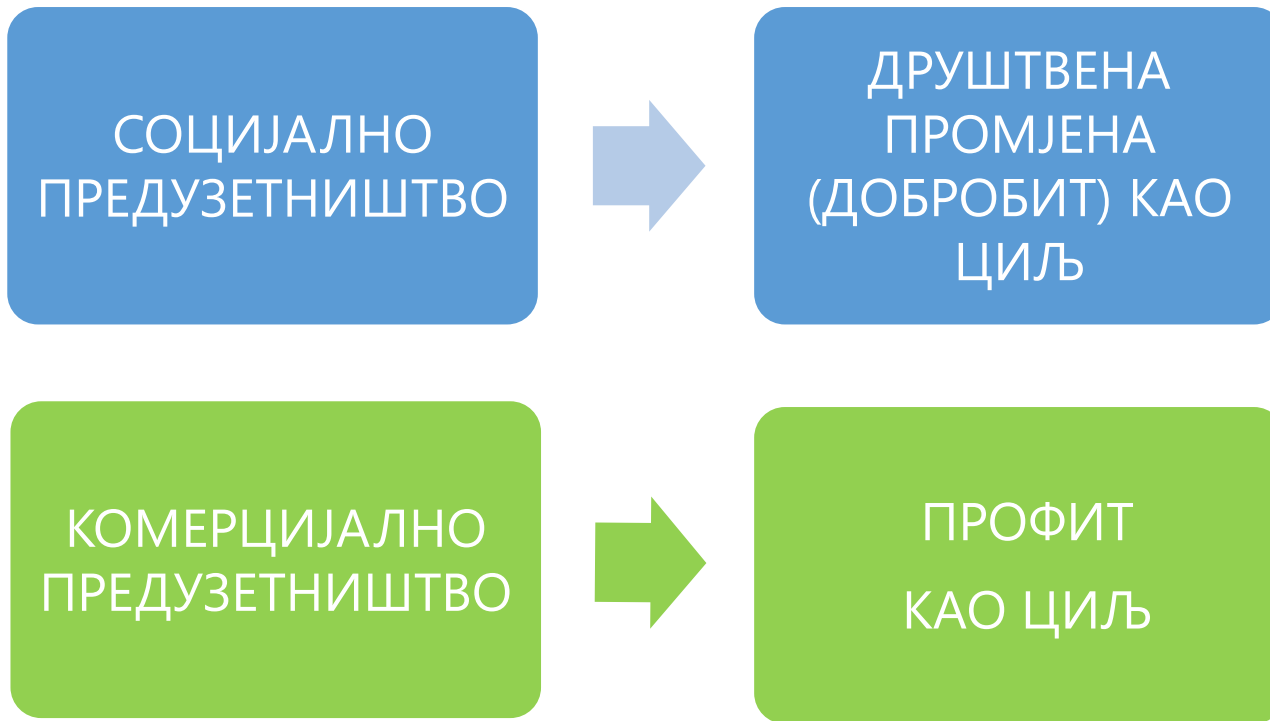
III година – Предузетничка економија
Академска 2020/2021. година
др Јадранка Петровић, виши асистент
jadranka.petrovic@ef.unibl.org

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
FACULTY OF ECONOMICS

Социјално (друштвено) предузетништво

Социјално (друштвено) предузетништво

= процес при којем грађани изграђују или трансформишу институције ради унапређења рјешења социо-економских проблема.

ИСКОРЈЕЊИВАЊЕ
СИРОМАШТВА

ИСКОРЈЕЊИВАЊЕ
БОЛЕСТИ

ИСКОРЈЕЊИВАЊЕ
НЕПИСМЕНОСТИ

ОСНАЖИВАЊЕ
ПОРОДИЦЕ

ОСНАЖИВАЊЕ
ЖЕНА

ЗАШТИТА
ЖИВОТНЕ
СРЕДИНЕ

РАВНОМЈЕРНИЈА
РАСПОДЈЕЛА /
ДРУШТВЕНА
ПРАВДА

Организациони облик социјалног (друштвеног) предузетништво

Димензије социјалног (друштвеног) предузетништва

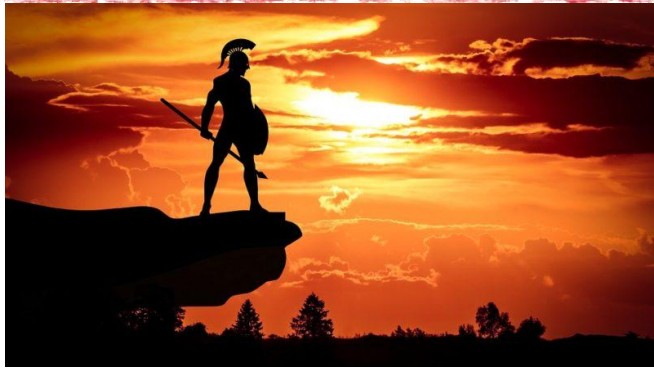

Социјални предузетник

- **Социјални предузетник** је носилац подухвата и покретач динамичких промјена у друштву.
- Карактеристике предузетника:
 - иницијатива,
 - иновативност,
 - Креативност,
 - способност препознавања прилика,
 - склоност ризику,
 - сналажљивост.

Одлике социјалних предузетника

Социјално предузеће

- ✓ Социјална предузећа **служе интересима заједнице** више него максимизацији профита.
- ✓ Углавном запошљавају маргинализоване или социјално искључене особе.
- ✓ Често зависна од државне помоћи/субвенција.

Социјални капитал

Екосистем социјалног предузетништва

Друштвена оријентација vs

тржишна оријентација

Нарочит значај и утицај државе

Корпоративна друштвена одговорност

= напори које предузеће проводи с циљем рјешавања друштвених проблема или подизања опште добробити друштва

МАРКЕТИНГ

СПОНЗОРСТВО

ФИЛАНТРОПИЈА

Корпоративна друштвена одговорност

Извор: <https://mtel.ba/Drustvena-odgovornost/a1696-Drustveno-odgovorne-akcije.html>, приступ 30.11.2020.

imate prijatelje!

Institucije, organizacije, društveno odgovorne akcije i događaji koje smo organizovali ili pomogli i podržali:

Djeca i mladi

Snješkovo, Dječiji edukativni centar „Svjetlice“ Banja Luka, donatorsko veče "S ljubavlju hrabrim srcima", dugogodišnje prijateljstvo sa Dječijim domom Rada Vranješević u Banjaluci, Bezbjednost djece na internetu...

Umjetnost

Noć muzeja, Narodno pozorište RS i Dječije pozorište RS, pozorište "Jazavac", Teatarfest, m:teatar, Smotra dramskih amatera "Festival fesivala" Trebinje, Kratkofil, "m:tel noć reklamoždera", dani Vlade S. Miloševića, Đurđevdanski festival, Festival dječije pjesme Banjaluka, koncerti filharmonije, Demofest, Fresh Wave festival, Dive svom gradu,...

Zdravlje i ekologija

Donacija Domu zdravlja Srbac za nabavku biohemijskog analizatora za hormonske pretrage, donacija medicinske opreme službama hitne pomoći Banjaluka, Bijeljina i Tuzla, Dr Miroslav Zotović – dječija igraonica, Prijatelji od rođenja - porodilišta, Zagrljaj podrške – borba protiv raka dojke....

Sport

Već godinama smo prijatelji: Fudbalskog kluba „Borac“, Rukometnog kluba „Borac - m:tel“, Odbojkaškog kluba „Borac“, Košarkaškog kluba „Igokea“, Rukometnog kluba „Bosna“, Odbojkaškog kluba „Mladost“, Vaterpolo kluba „Banjaluka“, Evropskog kupa u raftingu, Evropskog prvenstva za juniore u kajaku i kanuu na divljim vodama "Banjaluka-Vrbas 2014", Međunarodnog plivačkog mitinga „Banjaluka Open“, Košarkaškog kampa „Dejan Bodiroga“, „Prijedor Open 12U“, "Street football powered by M:tel", Teniskog saveza RS, ATP Challenger turnir "Banja Luka", Plivačkog mitinga „Banjaluka Open“, ATP turnir „Serbia Open“ u Beogradu....

Социјално предузетништво

Студија случаја „ЕКО БАГ“, Београд

Породично предузетништво

- Породични бизнис = предузеће у чијем је власништву и менаџменту одређена породица значајно заступљена
- Примјери:
 - ✓ швајцарски Новартис (у већинском власништву породице Сандоз), компанија вриједна 279 милијарди US\$,
 - ✓ швајцарски Роше (у већинском власн. породице Хофман-Ори,)
 - ✓ амерички Волмарт (породица Волтон), вриједности 241 милијарду US\$,
 - ✓ корејски Самсунг (породица Ли), вриједности 174 милијарде US\$,
 - ✓ њемачки Фолксваген (породица Пис-Порше), вриједности 120 милијарди US\$

(Петковић, 2021, наведено из Стерн, 2015)

Карактеристике породичног предузећа

ПОРОДИЧНО
ВЛАСНИШТВО

ЧЛАНОВИ
ПОРОДИЦЕ
АКТИВНО
УКЉУЧЕНИ У
ПОСЛОВАЊЕ

ПОРОДИЦА
КОНТРОЛИШЕ
(УПРАВЉА)

ВОДЕЋУ УЛОГУ
ИМАЈУ ЧЛАНОВИ
ПОРОДИЦЕ

Предности и недостаци породичног предузећа

ПРЕДНОСТИ:

- заједничке вриједности
- снажна посвећеност
- лојалност
- стабилност
- смањени трошкови

НЕДОСТАЦИ:

- недостатак вјештина или искуства
- сукоби унутар породице
- фаворизовање
- насљеђивање

Насљеђивање (сукцесија)

Модели смјене генерација у породичном бизнису:

- изабрати једног насљедника,
- братско-сестринско партнерство,
- „рођачки конзорцијум“,
- „менаџер за попуњавање празнине“ (Фиат – Виторио Валета, менаџер 21 годину),
- породично власништво и професионални менаџери,
- откуп од стране менаџера или запослених,
- продаја компаније на тржишту,
- ликвидација – продаја имовине.

Породично предузетништво

Студија случаја „ТЕСЛА“ д.о.о.,
Модрича

